

[Tholstrup.]

lig at skaffe balance på udenrigsomsætningen. Men da regeringen ikke førte en tilsvarende pengepolitik, var det andet formål uden fornuftig mening. Det er jo klart, at en stærk fordyrelse af varerne i sig selv virker forbrugsbegrænsende, men når så staten får pengene i hænde og bruger dem på en mere uøkonomisk og mindre fornuftig måde, end borgerne selv ville gøre, så virker det i realiteten forbrugsfremmende. De penge, som folk ville bruge til investering, for eks. til at forbedre deres boligforhold eller deres produktionsapparat, har staten taget og for en stor del soldet op i form af tilskud til det øgede forbrug eller til ikke absolut nødvendige formål, i hvert fald til et orgie af bureaukrati. Store beløb er gået til kasernebyggeri, til en militærpolitik, som bygger på erfaringer fra før flyvemaskinerne blev opfundet. Det eneste, vi har lært af de sidste to krige, er at føre papirkrig; men det er også sådan, at papirerne flyger om ørerne på os herhjemme.

Hvis man indstillede papirkrigen, nedlagde regulerings- og kontrolkontorer og ophævede tilskudsordningerne, kunne man undvære hele dette lovkompleks med udvidede forbrugsafgifter.

Men at få regeringen til at føre en fornuftig politik efter samme principper, som fornuftige private anlægger i deres dispositioner og økonomi, er lige så håbløst i dag som under den forrige regering. Der er derfor ikke andet at gøre end at omtale enkelte af de mest urimelige og tåbelige afgifter.

Indledningsvis vil jeg dog sige, at afgifter på de sager, som børnene godt kan lide, for at skaffe penge til børnetilskud vel nok er noget af det mest inkonsekvente.

I 1952 gav chokolade- og sukkervarer 160 mill. kr., ispinde og rød sodavand 14 mill. kr. Når så dertil kommer det, som børnene betaler i biografskat, er vi ved at nærme os det dobbelte af, hvad der gives i børnetilskud. Men det er jo så også nogenlunde det, som systemet koster i administration og nødvendige modvirkningsforanstaltninger.

Mine modstandere vil måske sige, at det lyder ganske flot at stå her og sige, at det halve går til omkostninger; men det er bemærkelsesværdigt, at medens pristal og befolkningstilvækst kun er steget 2½ gang

siden før krigen, og medens statens udgifter til sociale formål kun er steget til det 2½-dobbelte, så er skatterne steget til det 5-dobbelte, eller dobbelt så meget som priser og sociale udgifter, og det vel at mærke uden forøgelsen af vore militære udgifter.

Foruden det, børnene kan lide, er der andre omsætningsskatter, som virker stærkt udemokratisk. Jeg tænker her på afgiften på kaffesurrogater på 7 mill. kr., på papir og pap på 26 mill. kr. samt på tændstikker på lige ved 9 mill. kr. Desuden på glødelamper og sikringer på lige ved 10 mill. kr., og der kan også være grund til at tale om radioskatterne, der virker meget administrationskrævende. Ja, vi kan tage afgiften på lædervarer, hvor bl. a. afgiften af skoletaskerne indgår som en skat på børnene. Og her er det igen de børnerige familier, det i særlig grad går ud over. Det er den børnerige familie, der har det store papirforbrug, bl. a. gennem de mange poser med varer fra købmanden som mel, sukker, kartofler o. s. v. Der kan være grund til igen i år at omtale omsætningsskatten på spiritus, fordi den virker til fremme af smugdrikkeriet. Skal der være afgift på spiritus, så bør den være lige, uanset hvem der køber den, og hvor den drikkes. Det er jo her administrativt langt lettere med en kildebeskatning. En lang række restauratører er gået fallit og er kommet i konflikt med loven i de senere år, fordi man opretholder denne uretfærdighed.

Jeg har her netop et medlemsblad for en restauratørforening, som skriver, at antallet af spiritusbevillinger i Danmark for to år siden var 5 800, og det er nu gået ned til 4 684. På to år er 20 pct. eller 1 116 bevillinger bortfaldet. Der nævnes videre i samme artikel, at det er ikke de saneringsmodne små værtshuse i Nyhavn og lignende steder, som en politimand fornylig kaldte Skandinavens største kloak, det går ud over. Nej, de klarer sig på forskellig måde. Det er en vanskelig opgave for en restauratør at sælge den samme vare som den, der ligger i butikkerne, når han skal have den dobbelte pris, og så må han altså aflevere 25 pct. til toldvæsenet mod tidligere kun 6 pct. Resultatet bliver, at restauratøren snydes for fortjenesten, staten bliver snydt for skatten, salget af spiritus på restauratøjerne går ned, og smugdrikkeriet tager til. Det ville være langt lettere at kontrollere, hvis man klarede sig med kildebeskatningen,